

Szerkesztőségi Iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-6 szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó feizólások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 250. szám.

Előfizetési árak:

Égész évre	—	—	—	12 k.
Félévre	—	—	—	6 "
Negyedévre	—	—	—	3 "
Egy hóra	—	—	—	1 "

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepepek kivételével
mindennap esti 6 óráig.

Kedd, október 31.

A külügyek vezetése.

Nagybecskerek, október 31.

A külügyek közös minisztériuma már régóta úgy tűnik elő, mint sziget, melyet magas áradások mosnak, de, amely felett egyetlen neki lódukt hullám sem csap át. Bármily viharos lefolyást vesz is a politikai élet Ausztriában és Magyarországon, a külügyminisztérium teljesen ment marad a kizdelmekttől és ezt annak az imponáló befolyásnak kell köszönni, melyet Goluchowszky gróf Ausztria-Magyarország lelkeire ép úgy személye, mint politikájá által pártkülönbség nélkül gyakorol.

A külügyminisztériumhoz való osztrák vonatkozásokról ítéletet mondani természetesen nem vagyunk illetékesek. De ami Magyarországot illeti, a hangulat alapos ismeretéből kifolyólag a legnagyobb határozottsággal állíthatjuk, hogy Andrássy Gyula gróf óta Magyarországon egyetlen külügyminiszter sem találkozott oly rokon-szenvvel és oly becsüléssel, mint Goluchowszky gróf. Ebben mindenekelőtt közreműködik, mint már mondtuk, a külügyminiszter személyének varázsa. E tekintélyes államférfiu előkelő lénye és érzületének, gondolkodásmódjának nemessége Magyarországon az állam és társadalom vezetőkörében sok rokonindulattal találkozik és így fejlődött ki Goluchowszky gróf és a magyar politikai világ közt egészen magától az a bensőség, melyhez fogható korábban csak nagyon ritkán létezett.

De a politikáját is ennek az illusztris államférfiúnak a legélelnebb elismeréssel kísérik Magyarországon. Nem is szükséges, hogy annak minden részletébe be legyünk avatva és egészben mégis azt a benyomást nyerjük, hogy az a politika egyenes uton világos célokhoz törekszik és sehol sem homályos. A hármasszövetségről beszélni az első pillanatra mindenestre majdnem banálisnak tetszik; mindamelllett nem felesleges konstatálni, hogy Goluchowszky gróf ezt a szövetséget az európai helyzet sokféle ingadozásai köze-

pett is és a nemzetközi viszonyok sokszorosán megváltozott jellege dacára változatlanul fenn tudta tartani.

De nagy érdeme a külügyminiszternek az is, hogy Oroszországhoz való vonatkozásaink barátságosan alakultak. Ez elég világosan érvényesül a Balkánon. Míg néhány év előtt is még a balkáni kis államok folytonos nyugtalanságban jogköreiket nem illető tulkapásokra iparkodtak, most nyugalmat és a tényekhez való simulást tapasztalhatunk ott. Igen jellemző e tekintetben, hogy legújabbban a szerbiai aggasztó események egy pillanatra sem veszítették el tisztán lokális karakterüket.

Magyarországnak a külügyminiszter iránt való élénk elismerése és politikájának méltánylása legközelebb fényesen meg fog nyilatkozni a delegációban; nemcsak a szokott bizalmi szavazat várható, hanem előkelő parlamentáriusok beszédeiben is kifejezésre fognak jutni Goluchowszky gróf nagy érdemei.

A nagybecskereki mélykutak.

Nagybecskerek, október 31.

Kétséget sem szenved és bizonyításra sem szorul, hogy a víz az élet fentartása körül nagy szerepet játszik, hiszen az izzadással, lélekzéssel és egyéb kiválasztással 2-3 kiló vizet veszítünk naponta, ezen veszteséget pedig gyorsan és tökéletesen kell pótolni, mert különben a szervezet működése fenakad, sőt az ember el is halhat.

Ha annyi vizet veszítünk, hogy a szervezet annak pótlását igényli, szomjuságot érzünk. S az italnak nélkülözése pedig az éhségnél gyötrőbb szomjuság érzetét kelti. A szomjas embernek a jó víz nagy kellemességet okoz, felüdíti, felfrissíti a testet, feleleveníti szervezete működését. A rossz víz nem üdit, utálatot gerjeszt, sőt megbetegít.

A jó és egészséges víz tiszta, átlátszó, kellemes ízű, szintelen, tehát nem zavaros, nem dohos vagy bűdös, nem sós vagy édeses.

Az ivóvizet rendszerint kutakból merítjük.

Az esővíz a talajon, a földön átszivárog és lesterlyed a mélybe mindaddig, míg áthatlan földrétegig nem jut s ott megáll, ott meggyűl s vagy forrás alakjában újból kitör, vagy pedig a talajvizet képezi a föld mélyebb rétegeiben. Az esővíz a földrétegeken való átszivárgása közben megtisztul, jóvá, ihatóvá válik s ezért a forrásvíz képezi a legjobb ivóvizet. A hol a talajvíz forrásképen előtörni nem bír, ott kutak ásásával igyekeznek az emberek azt hozzáférhetővé tenni, ennél fogva a kutak is rendszerint jó ivóvizet szolgáltatnak, ha a talajvíz állása elég mély. Ott azonban, hol a talajvíz felületesen, alig néhány méternyire van a föld színe felett, ott a földréteg még nem elég vastag, hogy az esővíz annak átjárása közben eléggé megtisztulhatott volna, de nemcsak ez, hanem még magából a földből is kioldja az ásványi oldékony anyagokat és nemcsak hogy jóvá nem válik, de határozottan ezen a földből átvett anyagok (sálettrom, phosphor stb.) révén ihatatlanná lesz.

Az ilyen helyeken a felületen talajvizet nyújtó kutak vize ihatatlan, mert bár tiszta, de salétromos, szikes tartalmánál fogva édeses ízű s így ihatatlan, másrészt miután igen felületesek, a kutak vize rendszerint a külső hőmérsék ingadozásának megfelelőleg meleg, télen jéghideg.

Már pedig az összes alföldi helyeken ilyenek a viszonyok s így az alföldi helyeken ritkán van jó, egészséges ivóvíz, miért az ivóvíz kérdése az alföldi helyeken nagy és állandó misériát képez.

Hol az alföldön folyók és patakok vannak, ott a lakosok ezekből merítik ivóvizüket, mert az elevenen mozgó folyó rendszeren egészséges vizű s ha zavaros is a felkavart földes anyagoktól, fővenytől, azt meg lehet tisztítani, filtrálni, a mint hogy ezen eljárást népiesen rosszul desfillálásnak nevezik.

A folyóvíz ezen filtrálás révén, a mely mesterségesen ugyanazon procedura, mit a természet az esővíznek a talajon való átszűrése közben végez, a különben zavaros víz megtisztul s legalább nem undorító s kellő behűtés mellett kellemes ivóvízzé válik.

Ezen filtrálás azonban a folyóvízből nem távolítja el azon láthatatlan anyagokat, a melyek

A „TORONTÁL” tárcája.

Haldoklás.

Az erdőt járták.

Szorosan egymáshoz simulva mentek; a nő megbontott aranyhaja érintette a férfi arcát. (Bízsergető édes érzés az, ha a női hajfürt férfiarchoz ér!) A szemük egymásba kapcsolódott, mintha azt sugta volna az egyik tekintete a másikénak:

— Ez mindig így lesz, sohasem lehet más-kép! Az izzó, hév nyár mosolygott mindegyiknek az ajkáról. Nyár volt a szívükben, nyár a természetben, üde pompázásában állott az erdő. A férfi erős keze megszorította a nő sima apró babakacsóját.

— Nézd, — sugta — magunk vagyunk itt a rengetegben. A miénk itt minden. Te pedig az enyém, én meg a tied. Aldom az Istenem, hogy rád találhattam. Sivataban jártam, míg nem ismerélek, eltikkadtan valami ismeretlen vágytól. Gyötört a szomjuság s szomjamat nem olthatta semmi. Ugy hiszem, a lelkem szomjuhozott.

Valahonnét messzünnen a bokrok sűrűjéből rigófütty hallatszott. — Körülöttük sejtelmesen zugott a rengeteg; a fák üde zöld levélkéi egymásra borultak lágyan, szerelmesen. A nő végig simította kezével az arcát. Egy tűz volt az.

— Lángolok!

A férfi ajka odatapadt ahhoz a lángoló rózsához, szivta mohón, szivta kéjjel. Fent az

égen báránnyelűk mögé bujt el a nap, az erdő mélyén tapsoltak a falevelek.

A nő kirebbent az ölelő karok közül s futott. A férfi nem tudta beérni, elvesztette szem elől. Tétovázva állott meg az uton.

Széles melle zihált; tekintete ott siklott el az ut porondjába vágódott lábnyomok fölött. Lelkéből aztán egyszerre csak feltört a sóhaj: — Eva, hol vagy?

Csengő kacaj vegyült a rigók füttyébe, levelek zizegésébe. A kacajt hallva, azok elhallgattak menten. A férfi keresztül gázolt tuskén, bokron, ez édes csilingelés után.

— Itt vagyok, Adámom, itt! Igen! Ott volt Eva a szamócaligetben; az erdő legrejtettebb zugában, a mosolygó piros gyümölcsök között. Mintha mindegyik szem szamóca egy női száj lett volna. Adám azonban csak egyet látott; azzal felezve fogyasztották a többi.

— Edes, — ugy e? kérdezte a nő.

A csókolód edesebb, mondta a férfi. S ismét csókolóztak, vég nélkül, hosszasan, — az eperligetet elhagyva, még akkor is.

Csobogó csermely állotta el az utjokat. A fűszálak gyönyörrel hajlottak belé s szürsölték annak édes vizét.

— Látod, tovább nem mehetünk, szólt lemondással Adám.

Eva toppantott a kicsi lábacskaival. Türelmetlen volt, tovább szándékozott haladni a boldogság utján.

— De én tud akarok lenni a patakon. Nézd, mily tiszta. A kavicsok meglátszanak a fenekén.

— Hanem széles.

— Nem mély. Atgázoljuk.

Es leült a fűbe; kezdte fűzőgetni a cipellőit.

— Bohó vagy! szólt Adám s mint valami könnyű pelyhet, ölébe vette Evát s azzal a kedves teherrel méltóságosan lépdelt át a csacska patakon.

Aztán mentek egymás mellett szorosán összesimulva s az erdő mélyén egyre tapsoltak a falevelek . . .

*

Az erdőt járták.

Egyik az ut egyik felén, másik a másik felén halad.

Zörgő avart tapod a lábuk; hideg őszi szél hajlongatja a téli pihenésre készülődő fákat.

A nőnek egy hajtincse se látszik ki a fejre melegen tapadó kendő alul.

Fent az égen gýászfelhők, lent az erdőben siralom, pusztulás.

Mintha temető lett volna, hol halottak pihennek csendesen. Halottak, a multak emlékei.

Rájuk nézve az volt az erdő, melynek ismeretek minden zegét-zugát.

Mikor még napfény szűrődött át a lombokon, minden nap azt bujták. Eletvidoran, gondtalan, mint két pajkos gyermek, de akik csak egymással tudnak pajtáskodni.

Es most ismét ide kerültek, némaságukkal társul szegődni a néma erdőnek.

At áttekintenek néha egymásra. Szemeikben már nincs annyi tűz, — unottság, lehangoltság tükröződik bennük.

Egyszer csak felsóhajt Adám:

— Azt hittem, másként lesz. Hogy semmi sem tarthat örökké!

különösen városok, nagyobb ipartelepek révén kerülnek bele, a melyek képezik tulajdonképen a kórnemző anyagokat, a melyek révén néha pusztító járványok lépnek fel. S ennél fogva a megtisztított folyóvíz is még ártalmas lehet az emberi szervezetre, de különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy az emberek nagy része még annyi fáradságot sem vesz magának, hogy a vizet filtrálná, úgy képzeltető, hogy mennyi baj kuforrása a meg nem tisztított folyóvíz.

A tisztátlan ivóvíz pedig könnyen hasmenést, bélhurutot, hasihagymázt (typhus), vérhasst stb. okoz s így oly helyeken, hol rossz az ivóvíz, ezen betegségek állandóan szedik áldozataikat, vagy tájkórosak (eudemikusak) lesznek.

Már pedig majdnem egész Torontálvármegyében ugyanezek a viszonyok.

Dr. Plechl Szilárd vármegyei főorvos gondos és körültekintő intézkedéseinek köszönhető, hogy Torontálvármegye legtöbb községében az ivóvíz kérdése meg van oldva, mert közbenjárására a legtöbb községben már oly mélyre ásott artézi kutak vannak, hogy az onnét fakadó víz feltétlenül tiszta és egészséges, mert oly mélyen a földbe semminemű szenny le nem juthat, másrészt oly mélyben minden szeri élet szünetel s így a kórnemző baktériumok sem tenyészhetnek.

Ezen ivóvíz kérdése Nagybecskerekben is állandó gondot okozott. S mindenki tudja, hogy városunk is nagy költségek és áldozatok árán igyekezett jó ivóvízhez jutni s artézikut ásását kezdette meg s tényleg oly mélyre a földbe hatoltak jó ivóvízért, hogy szinte ritkaságba megy s még sem birt célt érni.

Dr. Weiterschan József városi főorvos következetes és céltudatos közbelépése folytán városunk elejtette az artézikut furásának kérdését s indítványára mélykutakat furatott.

Ezen mélykutaknak másfél évi fennállása csak jótékony hatású volt városunk közegészségi életében. Törzslakosságunk csak nehezen birt ezen újításhoz szokni s több időbe került, míg a mélykutak vizének használata általánossá vált, de mostan határozottan állítható, hogy alig van néhány, talán csak a közkutaktól távolabb, de a Béga folyóhoz közelebb lakó család, mely még nem a mélykutak vizét inná.

Tény, hogy a lakosság ezen tartózkodó álláspontját nagyban elősegítette azon vegyi elemzés által kiderített tény, hogy a mélykutak vize szennyezve, az egészségre ártalmas volna.

Bár a priori kilehetett zárni, hogy a körülbelül 80 méternyi mélységű mélykutak vize ártalmas volna, de mindazonáltal a chemia nem tévedhetett s így a baj kuforrását kellett keresni s ekkor alapos kutatás után kiderült, hogy a kutak elzáró készüléke rossz s ezáltal a kutak vize felülről szennyeztetik be. Ezen bajon tehát segítve

— Arnycsók és arnycserelem, — az élet is az, — felel rá a nő ajkáról a viszhang.
— Akkor még szolt a madár:
— Szerelméről...
— Boldogságról...
— Nyíltak a virágok.
— Most már az erdő is elvesztette lombkoronáját...

Röviden, szaggatva mondják e szavakat, azután hallgatnak megint.

A számócaligethez érve, megszólal Eva.
— Emlékszel, Adám?
— Becsaptál! Nem mindig volt olyan forró az ajkad.

Eva még szorosabban húzza nyaka köré a sált.

— Fázom.
Es nem csattan el egy csók se, mely telmelegitené némileg.
Ott kigyózik előttük e csermely; megállanak a partján.

Két szomorú arc tekint fel rájuk a mélyből. Ez a két arc olyan ismerős előttük s mégsem a régi.

Eltűnődnek. Mintha mindegyik azt akarná kérdezni a másiktól:

— Atmenjünk? Ne menjünk?
De egyikük sem szól. Visszafordulnak s vontatott lassu léptekkel mennek tovább, — egymástól mindig, mindig távolabb...

A szél siráma ázrug az erdőn. Peregnek a falevelek.

Tóth Dezső.

lett s azóta a nagybecskereki mélykutak vize teljesen jó és egészséges.

Egyik másik szempontból talán csekélyebb jelentőségű kifogás emelhető a nagybecskereki mélykutak vize ellen, ezt aggasztónak venni nem szabad, hiszen köztudomású, hogy vegyileg tiszta víz teljesen használhatlan ivóvízül.

Hogy pedig mélykutainknak vize jó és egészséges, legjobban bizonyítja városunk közegészségének javulása, a mennyiben a városi főorvosi hivatalban vezetett statisztikai adatok szerint azon megbetegedések, melyek a rossz ivóvíz élvezetétől erednek, lényegesen csökkentek.

No de álljanak itt a számadatok maguk:

Hasi hagymában megbetegedett	1896 ban 65, elhalt 17,
	1897-ben 136, " 45,
	1898 ban 71, " 23,
eddig 1899-ben 29, " 6.	
Gyomor bélhurutban elhalt	1897 ben 82,
	1898 ban 85,
	1899 ben 38.

Ezen számadatok mindenkit meggyőzhetnek arról, hogy a közegészségi állapot Nagybecskerekben lényegesen javult, éppen azóta, mióta a lakosság a mélykutak vizét issza. S így a mélykutak Nagybecskerek városának közegészségi viszonyaiban mélyreható javulást okoztak.

Dr. Fialowski Béla,
kir. tvszéki orvos.

HIREK.

Tájékoztató.

November 12. Állatdíjazás Nagybecskerekben.

November 20. Közig. bizottság.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5^{1/2} óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad.

Gyásznapi előtti.

A temetők ünnepe is itt van. Kődös novemberben, mikor az enyészeti fuvallatát érezzük mindenben, felgyulnak a sirok mécei s koszoruk rengetege borítja a temetőt.

Es ilyenkor benépesül ez a szomorú hely. Utjait bánatos alakok járják, csöndesen, szótlanul, mély gyászal a szívükben.

Kinek ne volna halottja, akit sirasson? Szülő, testvér, gyermek, kedves, jóbarát ismerős... Óh, hisz mindenkihez fűz erős kapocs-ként valami érzelem.

Itt jártak egyidőben körülöttünk; örültek velünk a napfénynek virágnylásnak s az ő szemükből is épugy kicsordult a köny az elmulás jövetén, levelek hullása idején.

Azután elvesztjük, sorra-rendre mindegyiket. Nincs elég könny, mely elgyászolja őket.

S ha az élet mindennapi lármájában meg is feledkeztünk róluk, hisz oly gyarló az emberi ész! — van az évnek egy napja, mikor át kell, hogy hassa lelkünket a kegyelet, mikor lerójjuk az emlékezet adóját, azok irányában, kik elszakadtak tőlünk örökre.

Ez a halottak napja! Kődös novemberben, mikor az enyészeti fuvallatát érezzük mindenben, gyuljanak ki a sirok mécei s koszoruk rengetege borítsa a temetőt!...

Az ünnep jelentősége és eredete a következő: Minthogy a szentek nagy száma miatt lehetetlen volt mindegyiknek külön-külön ünnepnapot szentelni, IV. Gergely pápa valamennyi szentnek tiszteletére 834 ben elrendelte Minden-szentek ünnepét. Gergely pápa ennek alapításánál a Pantheon vette mintául, mely az összes pogány isteneknek volt szentelve. A pogányság lehanyatlása után a Pantheon a keresztények kezébe került és IV. Bonifác pápa ezt a bold. szűz és az összes szentek tiszteletére szolgáló keresztény templommá avatta fel. Egyben elrendelte, hogy a szentek ünnepe november 1-én tartassék meg. November 2-án az elhunyt keresztény hűvek emlékét üli meg a kath. anyaszentegyház és az e napon tartatni szokott gyászmiséken elhunyt gyermekei örök nyugodalmaért könyörög.

Mindenszentek és a holtak ünnepén az istentiszteletek sorrendje a következő: A róm. kath. plébánia-templomban holnap, szerdán reggel 1^{1/8} órakor mise, mely előtt Amschli-ger Ferenc német nyelven mond alkalmi szent beszédet a hűveknek. 1^{1/2} óra magyar mise, predikál Raskó Sándor segédlelkész. 10 órakor zenés nagymise, mely előtt Szabó Ferenc apát mond német szentbeszédet. Délután 2 órakor ünnepélyes litánia, mely után magyar szentbeszéd lesz. A halotti vecsernye után a körmenet kivonul a temetőbe, hol Szabó apát mond német prédikációt. Csütörtökön délelőtt 9 órakor rekviem tartatik az elhunyt hűvek lelkiüdvéért.

A helybeli evangélikus temető kápolnájában halottak napján d. u. 3 órakor egyházi beszéd fog tartatni magyar és német nyelven.

— Tiszti csillaghullás. Most van az általános csillaghullás, a novemberi előléptetés ideje. Sokoknak hoz ez aranycsillagot, a kadétoknak pedig ez hozza meg az aranyos, fényes kard-bojtót. A bennünket közelebről érdeklő előléptetések közül főlemlítjük Várady Ede csendőrszárnyparancsnokét, a ki I. osztályú százados lett. Az 5. honvédgyalogezredben a következő előléptetések történtek: Nagy Győző ezredparancsnok alezredesből ezredes, Eisenstädter Lajos II. oszt. százados I. oszt. százados lett. Hadnagyokká kinevezettek a következő tiszt-helyettesek: Andó Sámuel (Nagybecskerek), Brájjer Gyula, Michnay Lajos, Szöllössi Aladár és Káplány Géza.

— Rónay Istvánné temetése. Aradi levelezőnk írja: Vasárnap délután két órakor szentelték be zombori Rónay Istvánné földi maradványait, nagy részvét mellett. A gyászszertartásra a család tagjain kívül óriási közönség gyűlt össze a társaság minden rétegéből. Ott voltak a többek közt: Fábian László főispán, Vásárhelyi László, Urbán Iván, Purgly János, Dálnoki Nagy Lajos alispán, Salac Gyula polgármester, Friebeisz Miklós, Biró Albert, Vince Miklós, továbbá Krausz József pénzügyigazgató vezetése mellett a pénzügyigazgatóság tisztviselői. A gyászszertartást Csák Csirjék dr. minorita rendfőnök fényes segédlet mellett végezte. — A koporsót Kis-Zomborra szállították, ahol tegnap délelőtt helyezték nyugalomra a családi sírboltban.

— Segédjegyző-választás. Szent-János községben, mint nekünk jelentik, vasárnap ment végbe báró Hauser Károly bánlakai főszolgabíró tapintatos vezetése mellett a segédjegyző-választás, a mely alkalommal egyhangulag Kövér Károlyt, ez eddigi helyettes választották meg.

— Hymen. Vettük a következő hymen-hirt: Özv. vecseházi Leitner Gyuláné szül. csikszentimrei és csattószeghi Gyórfy Ilonka, valamint Kovács János főgimnáziumi tanár és neje Ernesztina örömmel tudatják gyermekeik Maritta és Ernő cs. és kir. főhadnagy folyó hó 18-án, délelőtt fél 10 órakor, a lugosi minoriták templomában tartandó egybekelését. 1899. november havában. Lugos, Ujvidék.

— Vivókurzus Nagybecskerekben. Agrima Gyula okleveles vivómester, kinek igen jó hírneve van már ezen a téren, november hó 4-én, szombaton vivókurzust nyit Nagybecskerekben. Agrima a legujabb bécsujhelyi módszer szerint vezetési iskoláját, tudniillik olaszosan és franciásan. Tandíj heti 3 órai tanításért 6 frt, heti 6 óra tanításért 10 frt havonta.

— Szabolcska Mihály gyásza. Sulyos csapás érte Szabolcska Mihályt, Temesvár református híveinek poéta lelkipásztorát. Vasárnap délelőtt, mikor Szabolcska épp a szószékre akart lépni, hogy a reformáció emlékünnepélyén megtartsa alkalmi beszédét, az egyházi egy sürgős táviratot kézbesített neki, a melyben ez állt: Edes atyánk ma éjjel meghalt. Gyere azonnal Gábor. Az öccsének sürgőnye volt edes atyjuk haláláról. A jelen volt nagy közönség pedig, mely nem tudott a sürgönyről, álmélkodással gondolkodott a fölött, hogy miért és hogyan prédikálhat a lelkipásztoruk könnyes szemekkel örömteljes, diadalmas eszmékről.

— Öreg ember nem vén ember. Öreg ember nem vén ember, mondja Jókai. Ez a mondas nemcsak szállóigévé vált, de sokan biznak is benne, mit ez az eljegyzés is fényesen igazol. Janicsék János, a San Markói hercegné uradalmi kertésze eljegyezte dr. Petreszku, volt szent-huberti orvos özvegyét. A vőlegény 76 éves, a menyasszony 64 éves. A boldog pár éveinek összege 140.

— **Hurcolkodás.** Társzekerek, hatalmas butor szállító-kocsik nyikorognak napok óta az utcákon. Valamennyi meg van rakva butorokkal. Szorosan egymás mellett áll a sok szék, asztal, szekrény és ágy. Es megindulnak a kocsik döcögve, nyikorogva az egyik utcából a másikba. Most vannak a lakásváltozások. November a hurcolkodás ideje. Az utolsó házbér negyed ez, amelyen vándorutakra kelnek a butordarabok. Szinte, hogy zajosabbak, élénkebbek az utcák. Valósággal vándorlás folyik az egyik városrészből a másik városrészebe. Kora reggel megkezdődik a hurcolkodás és késő estig jönnek-mennek a régi lakásból az új lakásba az emberek. Sok hajjal jár ez és sok kellemetlenséggel. Romlik, törlik a sok drága butor. Megvisel mindent a ki- és berakosgatás. Az most a boldog, akinek tiszta, egészséges, kényelmes lakása van és nem kell mozdulnia a régi, megszokott helyről. Mert jól mondja a közmondás: egy hurcolkodás gyakran fölér a leégéssel.

— **Merénylet egy menyasszony ellen.** Nagy rémületet csinált minap a pádái kompnál Popov Dusán szerb-pádái kovács. Az eszelős gyenge elméjű ember halálosan beleszeretett Iliásev Danica szerb-pádái gazdag paraszt leányba. A szépséges Danicát egy adaki fiatal legény vezette oltárhoz. A vig lakodalmas menet a szomszédos Adára akart átmenni, a mikor a szerelmes kovács egy láncos nehéz golyóval, egy nagy késsel és egy kovács porólylyal felfegyverkezve a komp átjáróján lesbe állott, hogy a hitlen leányt meggyilkolja. Mikor a lakodalmas menet a szépséges menyasszonnyal a komphoz ért, Popov előugrott és a láncos golyóval a kocsiban ülő menyasszonyra sújtott. Erre a lakodalmas népség meghökkenve a kocsikról leugráltak, megtámadták a merénylőt és úgy elverték a félkegyelmű szegény embert, hogy most élet-halál között lebeg. A vizsgálatot az egész lakodalmas menet ellen megindították.

— **Vidéki városok idegenforgalma.** Régi óhaj már és ezt a vidéki sajtó rég hangoztatja, hogy a vidéki városok idegenforgalma az államvasutak segítségével növeltessék és hogy a nagyközönségnek Magyarország megismerésére alkalmat adjanak. A vasuti díjszabás ugyan igen olcsó, de mióta a nagy családok következtében kimondották, hogy a tizennegyedik vonalszakaszú jeggyel az utazást megszakitani nem lehet, azóta bizonyos tekintetben megdrágult. Így azután az utas, aki valamely környéken szét akar tekinteni, nem szállhat ki az egyes állomásokon és így történik, hogy az Erdélybe, a Tátrába, az Aldunára s Fiuméba rándulók a közbeeső nagy városok idegenforgalmát nem emelik, s hogy olyan városok is, mint Szeged, Temesvár, Arad, Debreczen, Miskolcz, Kassa, Pécs, Szabadka, Nagybecskerek, Zágráb a turisták nagy része előtt ismeretlenek maradnak. Arról természetesen, hogy a ma használatban levő tizennegyedik zónájú kéregjegyekkel az utat több ízben meg lehessen szakítani, szó sem lehet, mert a régi családok még nagyobb mértékben megismétlődnének. Am annak a lehetősége, hogy újfajta turistajegyeket kibocsájtanak, kizárva nincs. Az ilyen turistajegyeket a kitűnő svájci példára könnyű szerrel meg lehetne csinálni. Semmi sem kell más hozzá, mint az, hogy négy oldalas könyvecske alakú jegyeket nyomassanak, s azokat arcképpel ellátva kiadják. Az illető turista, aki ilyen jegyhez akar jutni, nem kartonra ragasztott arcképet beszovaltatja. Ezt az arcképet a jegyre ragasztják, lebélyezik, aláírják és kiadják. A vasut nem veszít vele, a közönség pedig a nagyobb vidéki városokkal nyer.

— **Halálos lövés.** Bogároson halálos végű szerencsétlenség történt tegnapelőtt, melynek áldozata egy tizenkét éves fiatal leányka. A rejtélyes esetről, a melyet a vizsgálat lesz hivatva kideríteni, a következőket jelentik: Müller Anna tizenkét éves leányka kukoricát vitt eladni Willems Fülöp odaváló lakoshoz. Willems éppen vadászatra menőben volt, vállán fegyver és vadásztáskával. Willems a szomszédba ment a kukoricát megnézni, addig fegyverét az ajtószárkába, a tölténytáskát pedig az ajtókilencére akasz-

totta. Alig tért be a szomszédba puskalövés halat szott. Megrémülve futott vissza és a leánykát átlította, szétroncsolt fejével élettlenül a földön elterülve találta mellette Willemsnek hét éves fiacskája állott. Nem lehetetlen, hogy a leányka kíváncsiságból kézbe vette a fegyvert és így sült el. Ambár Willems azt állítja, hogy a fegyver megtöltve nem volt. Másik verzió szerint a hét éves fucska lötte volna agyon a leánykát, ami ismét alig hihető.

— **Megőrült fiatal ember.** Tellecsky Zsiva kikindai fiatal emberen kitört az örültség. A szerencsétlen fiatal embert, miután állapota mindinkább rosszabodott olyannyira, hogy a legnagyobb fokú dühöngéssé fajult — a rendőrség a közpórházba szállította, egyben intézkedett, hogy további gyógykezelés végett a lipótmezei tébolydába szállítsák.

— **Elveszett.** Vasárnap délelőtt a kaszinóból jövet, a kis hidtól az aradáci-utcáig; elveszett egy ezüst remontoir óra láncsal együtt; A becsületes megtaláló, ha elhozza a Pleitz nyomdába, illő jutalomban részesül.

Színház és irodalom.

— **Forrai Ferike jutalomjátéka.** Taps, virág, ajándék, újrázás és ismét taps és ismét újrázás, — ezek a tegnapi estnek kiemelkedő pontjai, melyek minden dicséretnél és reklámnál fényesebben bizonyítják, hogy ez a talentumos fiatal soubrette ugyancsak beleénekelte magát a nagybecskereki közönség kegyébe és szeretetébe. A színház a tegnapi jutalomjáték alkalmából az utolsó helyig megtelt előkelő közönséggel, mely percekig tartó tapsal fogadta Forrai Ferikét, mikor a lámpák elé lépett. A zenekarból egyremásra nyujtották fel a szebbnél szebb virág, adományokat s diszkrét csomagoló papirosba rejtett ajándékokat, a közönség pedig minden újabb megnyilvánulásánál a rokonszenvek újból és újból tapsolt, hogy rá sem ismertünk a hideg, kimért, a contenance-ből soha ki nem zökkenő becskerekiekre. Miközben pedig imigyen ünnepelték a fiatal művésznőt, a karzatról száz és száz példányban lehullott a költő áldása, mely eképen hangzik:

Üdv Forrai Ferikének!

A pacsirta hová dalolva száll,
Az ifjú lélek otthonra talál;
A mi a szivben rejte titkon él,
Meséket róla hüvösen regél,
Ki nekünk, szép pacsirtánk daloltál,
Dalod szivünkben visszhangra talál.

Miként a bokron ringó kis madár
Az erdtől szavára választ vár,
S az erdő gyöngén, távolról felel:
Visszhangul fogadd énekünket el.
És hogy a szépről, bájról szól dalunk,
A to szavad; ez a mi visszhangunk.

A kis madár mitőlünk messze száll,
S a mi körünkben ismét ősz beáll,
De szivünkben, ha olykor dal fakad,
Egy édes dal sug nekünk álmakat,
Majd ismét halljuk pacsirtánk szavát,
Mely visszatér hegyen és völgyön át.

Te folytatod győzelmi utadat,
A sorsod tőlünk messzire ragad,
De hogyha verőfényes utadban
Emléked távol tájon átsuhan,
Egy röpke percig gondolj mireánk,
Felejthetetlen édes pacsirtánk!

A nagybecskereki dlákság
a legbájosabb Ferikének.

A kedves, formájában is dicséretet érdemlő bucsuköltevény nagyban emelte az ünnepies hangulatot.

Az előadás folyamán azután bőven nyílt alkalma a közönségnek kedvencét tetszésnyilvánításokkal elhalmozni. Majdnem minden dalát kétszer-háromszor kellett megismételni, úgyhogy megakadt volna az előadás, ha Hunyady meg Szilágyi egy-egy sikerült extemporéval ki nem játszá a lelkes tapsolókat.

Az olvasó közönséget talán mellesleg érdekelni fogja, hogy tegnap „A diákisasszonyok”-at adták s ma néhány száz ember azon gondolkodik, hogy voltaképpen mit is akartak mondani Cotens és Favault urak, kik a Louis Verney e dekadens operettjének szövegírói. Szerencsénkre Szilágyi Dezső (Pelopidas) jobb vicceket csinált a fentemlített francia uraknál s így néha a nevetésre is nyílt alkalom. Nem a szereplőkön mult, hogy ez a tucatmunka nem tudott nagyobb

hatást kelteni. A Forrai Ferike kedvesen fesztelen Daisyjén kívül említést érdemelnek Lányi Edit, ki époly szemrevaló mint ügyes Margerita, Hunyady az egyenes ösztinteségével hódító katona mintaképe, Bérczi Gyula, egy neveltségességében remek jegyző, B. Csik Irén egy kívánatos, élénk fogadósné és Bognár, a mindig komoly és mindig tolvaj muzeumőr, kit egy kedves kis titkár, H. Körösi Juci kísér. Kacagató komikummal játszotta Perényi a Van Houten Makaot (a nagybátyja Kakao), Benkő Jolán pedig a leánygimnázium igazgatónőjét.

A közönség egy csöppet sem haragudott a franciákra, de nagyon örült a magyarok kitűnő előadásának s sűrű tapsaiból a jutalmazandón kívül a többi szereplőknek is bőven juttatott.

— **B. Csik Irén jutalomjátéka.** Somogyiékát ugyancsak nagy pech környékezi a „Hoffman meséi”-vel. Eddig mindig közbejött valami, a miért nem lehetett előadni s most — mint lapunk zártakor értesülünk, ezuttal sem maradt el a pech. A társulat zenekarának primhegedüse, Weisz Miklós ugyanis ma délben kitörte az ujját, úgy hogy nem tud hegedülni. Ezért B. Csik Irén jutalomjátékaként holnap „Sulamith” kerül színre. A nagybecskereki közönség azonban bizonyára így is meg fogja ragadni az alkalmat, hogy tüntessen a társulat kiváló művésznője mellett. Ertesülésünk szerint Csik Irént holnapi jutalomjátéka alkalmából ugyanolyan óvációkban fogják részesíteni, mint tegnap Forrai Ferikét s egyik tudósítónk már látta is a verset, melyben szépségét és művészetét dicsőíti az alkalmi költő.

— **Uj Idők.** A kegyeletes megemlékezésnek van szentelve az Uj Idők e heti száma. A halottak napja tükrözik képeiben. Donáth mesteri vésője készítette azokat a remek síremlékeket, melyeket kitűnő reprodukcióban mutat be az Uj Idők olvasóinak. De egyéb aktuális is található benne bőven. Ami pedig az irodalmi részt illeti, Herczeg Ferenc folytatja számról-számrá érdekesebben kidomborodó regényes elbeszélését, Tutsek Anna költői szépségű novellája, egy cikk az egészséges italról és számos apróság van még benne a hét eseményeiről. Az Uj Időkben hű kifejezésre talál a magyar társadalmi és művészi életnek minden nevezetesebb mozzanata.

KÖZGAZDASÁG.

— **Állatbetegségek.** Torontálvármegye állatbetegségeinek legutóbbi statisztikája, mint a „Földművelési Ertesítő” közli, a következő:

Lépfene:

nagybecskereki j. Perlasz 1 l.
Nagykikinda v. 1 l.

Veszetttség:

zsombolyai j. Grabác 1 u.,
Nagy-Becskek v. 1 u.

Takonykór és bőrféreg:

antalfalvi j. Torontál-Sziget 1 u.,
nagybecskereki j. Béga-Szent-György 1 u.,
törökbecsei j. Aracs 2 u., Kumán 2 u.,
Nagy-Becskek v. 8 u.,
Nagy-Kikinda v. 1 u.

Ragados szájszáj- és körömfájás:

bánlakai j. Kanak 6 u.

Rühkór:

antalfalvi j. Farkasd 7 u., Tomasevác 5 u.,
nagyszentmiklósi j. Nagy-Osz 1 l., Nagy-Szent-Miklós 1 l.,
törökkanizsai j. Szaná 1 u., Torontál-Józseffalva 9 u.

Sertésorbánc:

nagybecskereki j. Rogendorf 11 u.,
nagykikindai j. Bocsár 3 u.

Sertésvész:

bánlakai j. Istvánvölgy 1 u., Nagy-Margitta 1 u., Partos 2 u., Újfalva 5 u., Zichyfalva 1 u.,
csenei j. Szerb-Csene 1 u., Ujvár 3 u.,
módosi j. Gyér 1 p., Horvát-Neuzina 1 p., Rudna 1 p.,
nagybecskereki j. Béga-Szent-György 1 u., Ittvarnok 14 u., Lukácsfalva 1 p., Német-Ecska 1 u.,
nagykikindai j. Bocsár 17 u., Magyar-Pádé 1 u., Mokrin 4 u., Tisza-Hegyes 21 u.,
nagyszentmiklósi j. Kis-Zombor 1 p., Német-Nagy-Szent-Miklós 2 u., Porgány 1 p., Szerb-Nagy-Szent-Miklós 1 u.,

párdányi j. Szerb-Párdány 4 u., Szerb-Szent-Márton 3 u., Uj-Pécs 10 u.,
perjamosi j. Perjámos 4 u., Szent-Péter 6 u.,
törökbecsei j. Aracs 35 u., Beodra 1 p., Török-Becse 11 u.,
törökkanizsai j. Tisza Szent Miklós 5 u.,
zsombolyai j. Csősztelék 1 u., Magyar-Czernya 1 p., Német-Czernya 1 u.,
Nagy-Kikinda v. 3 t

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1899. november hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:
Zsombolyáról: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Pancsováról: este 6 óra 09 p.
(Antalfalva, Számos, Szécsányon át) d. e. 11 óra 45 p.
Antalfalváról: reggel 7 óra 21 p.
Temesvárról: délelőtt 11 óra 45 p.; este 6 óra 37 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Verseczről: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Alibunárról: éjjel 9 óra 49 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 6 óra 45 p.
Csősztelékéről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:
Zsombolyára: éjjel 3 órakor; délután 5 óra 30 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 07 p.
(Szécsány, Számos és Antalfalván át) éjjel 3 órakor.
Antalfalvára: este 6 óra 40 p.
Temesvárra: éjjel 3 órakor; délelőtt 9 óra 31 p.; délután 5 óra 30 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 5 óra 30 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 10 óra 36 p.; este 6 óra 03 p.
b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

TÁVIRATOK.

A reciprocitás.

Budapest, okt. 31. (A „Torontál“ ered. távirata.) A pénzügyi bizottság mai ülésén Széll miniszterelnök Kossuth Ferenc kérdésére kijelentette, hogy nem hiszi, hogy a reciprocitás megtagadása bekövetkezhethet. De ha ez a nem várt eset mégis valósággá válnék, az ország jogai azért teljesen fenn vannak tartva a törvényben fentartott jog alapján. De azonkívül is igen sok fegyver van az ország kezében, melyekkel érvényt szerezhet jogainak a reciprocitás megsértése esetén.

Oroszország magatartása.

Budapest, okt. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy Szentpétervárról a „Morning Leader“-hez érkezett telegramm arról ad hírt, hogy a „Gazette de la Bourse“, egy cikksorozatban azt bizonyítja, miszerint Oroszországnak meg kell ragadnia az alkalmat, a melyet a transzváli események nyújtanak, hogy pozícióját Perzsiában megerősítse.

Nagy botrány Párisban.

Budapest, október 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: A Párishoz tartozó s a vincenési erdő mellett fekvő Saint Mandé községben a párisi rendőrség letartóztatott egy vendéglőst, kit általánosan „pére la Frite“ néven ismernek, mivel több szülő panaszt tett ellene, hogy 12—15 éves leánygyermeküket üzletébe becsalva erkölcsötlen cselekményekre bírta rá. A rendőrség arra is rájött, hogy az illetőnél állandó összejövétele volt számos párisi töképezésnek, kiknek részére ezen vendéglős szállította az áldozatokat.

Jules Guérin beteg.

Budapest okt. 31. (A „Torontál“ ered. táv.) A „Fort Chabrol“ védője Jules Guérin úgy látszik még is megadta az árát a 38 napi koplalásnak, mert állapota napról-napra súlyosbodik dacára, hogy a Luxembourgba szállították át, hol a levegő jóval egészségesebb. Hozzáátartozói most azt kérelmezték, hogy valamelyik kórházba helyezték el, de még nem döntöttek kérelmük felett.

Nászmenet automobil kocsikon.

Budapest, október 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: Óriási tömeg verődött össze tegnap a Szajna parton megcsodálni egy nászmenetet, amely husz automobil kocsin ment a templomba, Maitre kisasszony esküvőjére Laurençon urral. Az automobilon mind telvtoltak diszitve élővirágokkal s elég szép látványt nyújtottak.

Az angol cenzura.

Budapest, okt. 31. (A „Torontál“ eredeti táv.) Madagaszkárból jelentik: Az angolok már valóban túllépik azon határt, a meddig a háboru által létrejött kivételes állapotok között szabad csupán menni, de annak túllépése már a nemzetközi törvényekbe ütközik. Tegnap például egy nagy párisi hitelintézet táviratilag angol nyelven értesíté Tamatavéban székelő képviselőjét, hogy egy Madagaszkárban (tehát francia gyarmaton) lakó ügyfelüknek 8000 frankot továbbítson. Nehány óra múlva azonban az illető hitelintézet arról értesíté a távirata-hivatal, hogy távirata nem továbbítható, mivel az angol cenzura a den-ben visszautasítá azt. Az illető hitelintézet panaszt emelt a kormánynál.

Anglia újabb mozgósítása.

Budapest, október 31. (A „Torontál“ ered. táv.) Londonból jelentik: Ama körülmény, hogy Anglia több mint 125,000 embert állított fegyver alá, sőt a haditengerészethez tartozó tartalékosokat is behívá, tág kombinációkra ad okot. Senki sem hiszi, hogy Angliának ily sok katonára van szüksége a 30,000 nyi egyesült búr és orangei haderővel szemben s kutatják, hogy mi célja lehet e mozgósításnak. Angliában azzal indokolják ezt, hogy Franciaország és Oroszország magatartása teszik ezt szükségessé. Oroszország állítólag előre akar nyomulni a Perzsa határszélen, míg Franciaország Siamot és Tangert szándékozik occupálni. A franciák pedig leginkább az angol hadiflotta mozgósítását nézik gyanakodó szemekkel, mert attól tartanak, hogy az angolok kielégíthetetlen étvágya, a Transzvál után Madagaszkárra fog áhítozni.

A boerek hadiereje.

Budapest, okt. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Johannesburgból telegrafálják: Az angolok ép úgy mint az összes európai államok sokkal kevesebbre becsülték a boerek hadierejét, mint a mennyit az valóban kitesz. A hiteles létszám nem 35, hanem 100,000 ember. És pedig: a transzváli rendes haderő 35,000 ember és 1250 tüzér, valamint 1750 csendőr; a szabad állam hadilét-záma (az aiflánderekkel) 35,000 ember; a Natalban lakó fegyveres boerek száma 3000; a Bechuanaland és Rhodesiában 8000 fegyveres boer lakik. Az idegen legiók pedig a következő hadierőt képviselnek: németek: 4000; belga és németalföldiek 6000; irlandi 2000; skandináv: 1000; amerikai: 600; svájci, olasz, francia: 600 és 200 zsidó önkéntes.

Háboru délafrikában.

Budapest, okt. 31. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ladismithből jelentik: White tábornok az éjjel megtámadta az ellenséget s több mérföldnyire visszautzte. Az angolok vesztesége 80—100 ember, a búroké valószínűleg sokkal több.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1899. október 31.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára		
		frtől	frtíz		frtől	frtíz	
Bánsági	ó	76	8.05	8.10	80	8.40	8.45
Tiszavidéki	„	76	8.05	8.15	80	8.45	8.50
Pestvidéki	„	76	8.00	8.10	80	8.45	8.50
Bácskai	„	76	8.30	8.35	80	0.	0.
Roze	uj	elsőrendű	70—72	6.55	6.55	6.40	6.50
„	„	másodrendű	—	6.40	6.50	5.90	6.10
Árpa	„	takarmány	60—62	5.90	6.10	5.65	5.75
„	„	égetni való	62—64	5.65	5.75	6.40	6.60
„	„	sőrfőzésre való	64—66	6.40	6.60	5.35	5.45
Zab	„	—	39—41	5.35	5.45	5.10	5.30
Tengeri	ó	bánsági	—	5.10	5.30	0.—	0.—
„	„	másnemű	—	0.—	0.—	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 31. (A nagybecskerek: Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv mérsékelt. Az árak 5—10 krral estek.

Köttetett:

Buza októberre . . . . . 8.27— 8.28
Rozs áprilásra . . . . . 6.67— 6.68
Zab áprilásra . . . . . 5.17— 5.18
Tengeri 1900 májusra . . . . . 5.04— 5.05

VASUT-ÜGY.

11.241. szám 1899.

Torontáli h. é. vasutak.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. c. közönség tudomására hozni, miszerint 1900. évre a következő bérletjegyeket léptetjük életbe.

a) A torontáli helyi érdekű vasutak összes 1900. évi január 1-én üzembe lévő saját vonalaira:

I-ső osztályu utazásra 600 koronáért,
II sod „ „ 450 „
III-ad „ „ 300 „

b) Csupán a nagybecskerek—pancsovai vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért.

c) Csupán a nagybecskerek—zsombolyai rendes nyomtávu vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért.

d) Csupán a nagybecskerek—verseczi vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért.

e) Csupán a nagybecskerek—temesvári vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért.

f) Csupán a nagybecskerek—alibunári vonalra II. osztályu utazásra 120 koronáért.

g) Csupán a nagybecskerek—ujzsombolyai keskenyvágányu vonalra II. osztályu utazásra 100 koronáért.

h) A temesvár—módsosi h. é. vasut vonalra:

I. osztályu utazásra . 80 koronáért,
II. „ „ . 60 „
III. „ „ . 40 „

Ezen összes bérletjegyek csak egész évre adhatnak ki s külön vonatokra nem érvényesek.

1. A nagybecskerek-bégapart—vámházi keskenyvágányu vonal helyi forgalmában II. osztályu utazásra 60 koronáért adhatnak ki külön bérletjegyek.

A bérletjegyek kiváltására és használatára szem előtt tartandók a következő határozmányok.

A bérletjegyek folyó évi december 31-ig az évi bérleti összeg lefizetése és egy újabb időből származó látogató-jegy nagyságu arcképek beszolgáltatása mellett a torontáli helyi érdekű vasutak üzletigazgatóságánál válthatók ki.

A bérletjegy csak a megjelölt vonalakra s a naptári éven belül érvényes és csak a megnevezett tulajdonos által használható.

A tulajdonos tartozik a bérletjegyet úgy irott, mint fényképes oldalán teljes névaláírással ellátni.

A mely jegynél a jegytulajdonos aláírása akár az irott, akár az arcképes oldalán hiányzik, avagy a jegy esetleg a torontáli h. é. vasutak igazgatósága által nincs aláírva és száraz bélyegzővel ellátva, mint érvénytelen elkoboztatik és az illető utassal szemben az üzletszabályzat 21. §-a és annak póthatározmányai nyerne alkalmazást.

A bérletjegyek ára teljes összegben fizetendő akkor is, ha a jegy évközben váltatik.

A forgalom időnkinti szünetelése, vagy egyéb forgalmi akadályok esetén a bérletjegy tulajdonosa eseten a bérletjegy érvényességének meghosszabbítására igényt nem tarthat.

Itt fel nem sorolt, esetleg rövidebb vonalszakaszokra bérletjegyek ki nem adhatnak.

Nagybecskerekén, 1899. október 28.

A igazgatóság.

VASUT-ÜGYEK.

11843. szám. 1899.

Torontáli h. é. vasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott üzletigazgatóság Pancsova állomásán levő vasuti vendéglőjét bérbeadni óhajtván, ennek bérbeadására ezennel pályázatot hirdet.

A pályázni kívánók felhívtnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat legkésőbb folyó évi november hó 25-én déli 12 óráig alulírott üzletigazgatósághoz „Ajánlat 11343/99. számhoz” megjelöléssel nyújtsák be.

Az ajánlatban világosan kiteendő, hogy pályázó a torontáli h. é. vasutaknál érvényben levő általános és idevonatkozó különleges feltételeket, melyek alulírott üzletigazgatóság forgalmi osztályánál a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, ismeri és elfogadja.

Itt megjegyeztetik még, hogy a fentemlített vendéglő bérbeadásánál a szükséges vendéglői butorok és berendezések a torontáli h. é. vasutak részéről bocsájtatnak bérlőnek rendelkezésére.

A bérleti díj 400 koronában állapított meg.

Bérlő köteles az elvállalt köteleességek betartásának biztosításául 400 koronát készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A torontáli h. é. vasutak üzletigazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson.

Nagy-Becskerek, 1899. évi október hó 13-án.

(12.5)

Az üzletigazgatóság.

11241. sz. 1899.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Hirdetmény.

A folyó évi október hó 22-én tartott igazgatósági ülés 127. számú határozata értelmében, a temesvár-módsi vasut igazgatóságával egyetértőleg, ezennel közhírré tesszük, miként a torontáli vasutak összes saját és üzemkezelésben levő temesvár-módsi vonalán 1900. évben az utazási és átköltözködési díjkezdmények a következő módzatok mellett vehetők igénybe.

50%-os díjmérséklésre tarthatnak igényt, úgy az egyes utazásoknál szükséges menetjegyekre nézve, mint az átköltözködési ingóságok szállításánál a szállítási díjat illetőleg:

a) Az 1893. évi IV. t. c. alapján kinevezett rendes alkalmazásban álló hivatalos esküt tett állami tisztviselők, altisztek és szolgák, állami tanárok, tanítók és tanítónők.

b) Állami és vasuti oly nyugdíjas alkalmazottak, kik díjazott tisztséget avagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, ha ezen körülményt a lakhelyükön székelő közigazgatási előjáróság által az igazolvány engedélyezése iránt benyújtott folyamodványon szabályszerűleg igazoltatják.

c) Törvényhatóságok évi fizetést élvező hivatalos esküt tett alkalmazottai, kik az 1886. évi XXI. t. c. alapján rendszeresített állásokat töltöttek be.

d) Törvényhatósági oly nyugdíjas alkalmazottak, kik díjazott tisztséget avagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, ha ezen körülményt mint fent b) pont alatt már jeleztük, a lakhelyükön székelő közigazgatási előjáróság által szabályszerűleg igazoltatják.

A fentiek alatt felsorolt alkalmazottak a jelzett kedvezményekre a maguk, valamint a velük együtt élő hitvestárs, a családi kötelekben szülői ellátás alatt álló még keresetképtelen gyermekeik részére csak az esetben tarthatnak igényt, ha jövő 1900 ik naptári évre szóló arcképes igazolványt úgy a maguk, mint külön-külön a családtagjaik részére is kiváltják.

Midőn a féláru jegyek váltására jogosító arcképes igazolvány kiváltását általában mindenkinek, ki a vele egybekötött kedvezményt igénybe venni kívánja kötelezővé tesszük, ez intézkedésünkkel megszüntetni óhajtjuk egyfelől az egyes utazásokra szükséges féláru jegyváltásra jogosító igazolványok kiállításával és kiadásával járó tetemes munkaterhet, másrészt az igazolványok hiánya miatt oly gyakori visszatérítési kérelmezéseket, végre az egyes igazolvány kérelmezésekkel az érdekeltekre háruló utánjárásokat.

Az arcképes igazolványért a családfe 4 koronát, a családtagok pedig fejenként egy koronát tartoznak, az igazolvány kiállítása céljából benyújtandó fényképpel felszerelt folyamodvány kapcsán hozzánk beküldeni.

Cselédjeik részére arcképes igazolvány nélkül használható féláru jegy váltására jogosító egyes utazásra szóló igazolványt csakis az arcképes igazolvánnyal ellátott tisztviselők kaphatnak.

A arcképes igazolványok, az illető alkalmazottak hivatali felsőbbbsége által igazolt

(hivatali pecséttel s pártoló láttamozással ellátott) bélyegtelen folyamodványra állíttatnak ki. Ezen folyamodványok a kérelmezők fényképpel s a kiállítási illetekkel hozzánk legkésőbb folyó évi december hó 15-ig benyújtandók. Nehogy azonban az igazolványok kiállítása az év végével beálló munkatorlódások miatt késedelmet szenvedjen, saját érdekében ajánljuk az érdekelteknek, hogy folyamodványaikat már most mielőbb mutassák be. Kérjük továbbá a t. hivatalfőnökségeket is, hogy 2 példányban szerkesztett jegyzék kapcsán a hozzájuk benyújtott folyamodványokat hozzánk lehetőleg december hó 15-ike előtt átteni sziveskedjenek.

Azon tisztviselők, kik állásukat évközben foglalják el, a kinevezetésüket, illetve megválasztásukat követő hónap végéig válthatják ki az igazolványt. Új kinevezetés, illetve megválasztás vagy áthelyezés alkalmából szükségessé váló átköltözködéseknél ingóságokra a fent megnevezett alkalmazottak, amennyiben az arcképes igazolványt kiváltották az 50%-os díjmérséklésre jogosító szállítási utalványt a hivatali főnökségük által igazolt folyamodványok a torontáli helyi érdekű vasutak üzletigazgatóságától kérelmezésk.

Megjegyeztetik végül még, hogy a féláru menetjeggyel való utazás kedvezménye csak a távolsági forgalom vonalszakaszába eső viszonylatokban érvényes. A díjcsabaszabvány szerinti szomszédos forgalmi viszonylatokra, valamint a keskenyágányú vonal helyi (városi) forgalmára nem terjed ki. Ezen viszonylatokban a rendes menetdíj, illetve a mennyiben ennél a távolsági forgalmi viszonylat II. vonalszakaszának kedvezményes menetdíja olcsóbb, ez fizetendő.

A fenttárgyalt utazási kedvezményekben a városi, továbbá nagy- és kisközségi alkalmozottak nem részesülhetnek.

Nagy-Becskereken, 1899. október 28.

Az igazgatóság.

Hirdetések.

A legolcsóbb árakban női- és leánykabátok legnagyobb választékban Kovács Gedeonnál Nagybecskereken. (869/c-X.15)

Alapított 1801.
Legfinomabb minőségű
valódi

Ménes-Gyoroki
vörös és fehér

Muszka-Magyarádi
asztali-, ménesi- és tokaji-
aszu-borokat, valamint
ménesi-cognacot

ajánl legnagyobb választékban

Domány József Aradon,

cs. és kir. Ő felsége a szász és szerb király, ugymint Ő felsége Károly bajor hercegnek udvari szállítója,

szőlőbirtokos és bornagykereskedő.

753. kir. végrh. szám 1899.

963-1.1

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az antalfalvi kir. járásbírósnak V. 1094/1899. számú végzése által m. kir. kincstári uradalom, valamint a többi alap és felülfoglaltatók javára. Imró Gyuró antalfalvai lakos ellen 12587 frt tőke, eddig összesen 147 frt perköltség, 1 frt árverés kifizetési követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 1268 frtra becsült butorneműek, buza, lovak, disznó, gazdasági eszközök, kocsai és téglából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az antalfalvai kir. járásbírósnak Polg. fenti 829. sz. kiküldését rendelő végzése folytán a helyszínen, Antalfalván adós lakásán leendő eszközzésére 1899. évi november hó harmadik napjának délutáni 2 órája határidőül kifizetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Antalfalván, 1899. évi október hó 18. napján.

Gunicz Béla,

kir. bir. végrehajtó.

8031. kig. szám 1899.

957-1.1

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye antalfalvai járásához tartozó Jarkovác községi segédjegyzői állás lemondás folytán megüresedett, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezzel 400 frt évi fizetés, 60 frt lakbér és 2 öl kemény tűzifa élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy nyelvismeretüket, eddigi alkalmazásukat, képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi november hó 15 ik napjáig hozzám nyujtsák be.

A választást f. évi november hó 25-én d. e. 10 órakor fogom Jarkovác községi házában megtartani.

Antalfalván, 1899. évi október 24.

Szavicz Gerő,

főszolgabíró.

Hirdetmény.

Zichyfalva község képviselőtestülete a községi határban fekvő minden egyes parcella határának kitzuzását és megjelölését határozta el.

Felhívtnak az ezen munkára vállalkozó mérnök urak, hogy ajánlataikat zárt borítékban f. évi december hó 1-éig Zichyfalva község előjáróságához megküldjék.

Megjegyeztetik, hogy a község határa kerületbelül 5000 hold.

Bővebb felvilágosítás a jegyzői irodában szerezhető.

Zichyfalva, 1899. október hó 20-án.

Martin,

jegyző.

954-3.3

Hermann János,

biró.

Intelligens, jó családból származó érettségi vizsgát tett fiatal embert ajánlok

jegyzői gyakornoknak.

E részben kérem a kartársakat hozzám fordulni.

Szerb-Eleméren, 1899. okt. hó 28.

Kvatsák Nándor,

jegyző.

960-3.2

Torontali helyi érdekű vasutak menetrendje.

Érvényes: 1899. évi november hó 1.-től.

Oda.				Nagy-Becskek—Zsombolya.				Vissza.				Oda.				Nagy-Becskek—Pancsova.				Vissza.								
Sz.-v.	V.-v.	Személy-vonat		1.		Személy-vonat		V.-v.	Sz.-v.	1.		Személy-vonat		V.-v.	Sz.-v.	2.		Személy-vonat		V.-v.	Sz.-v.	101.		103.		111.		
2.	12.	4.	6.	I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		
—	—	705	815	ind. Budapest-nyugati-pályaudvar	érk.	740	—	715	—	—	—	—	—	—	—	700	815	ind. Budapest-nyugati-pályaudvar	érk.	715	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	143	1146	„ Szeged	érk.	406	—	1238	—	—	—	—	—	—	—	142	1146	„ Szeged	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	416	126	„ Nagy-Kikinda	érk.	264	—	1042	—	—	—	—	—	—	—	410	126	„ Nagy-Kikinda	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	„ Nagy-Becskek (2.)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	802	—	„ Nagy-Becskek (1.)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	„ N.-Becskek-Bpart (2. 7.)	ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	805	—	„ N.-Becskek-Bp. (1. 7.)	ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	
300	559	931	530	ind. N.-Becskek-Bpart (2. 7.)	ind.	849	1145	637	946	—	—	—	—	—	807	640	ind. N.-Becskek-Bp. (1. 7.)	érk.	721	—	—	—	—	—	—	—	—	
309	610	940	539	„ *Nagy-Becskek-Gytelep	érk.	840	1138	625	937	—	—	—	—	—	*819	*649	„ *N.-Becskek-Gytelep	érk.	*712	—	—	—	—	—	—	—	—	
316	620	947	546	„ érk. Sándorudvar (2.)	ind.	833	1132	615	930	—	—	—	—	—	829	657	„ érk. Sándorudvar (1.)	ind.	705	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	„ ind. Pancsova (2.)	érk.	1145	—	—	—	—	—	—	—	—	505	135	„ ind. Zsombolya (1.)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
317	622	948	547	„ ind. Sándorudvar (2.)	érk.	832	1131	614	929	—	—	—	—	—	210	—	„ Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.	122	—	—	—	—	—	—	—	—	
328	637	959	559	„ Lázárföld	érk.	821	1121	600	918	—	—	—	—	—	514	—	„ ind. Versecz (3.)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
334	645	1005	605	„ *Pusztá-Kenderes	érk.	814	1114	550	911	—	—	—	—	—	835	658	„ ind. Sándorudvar (1.)	érk.	704	—	—	—	—	—	—	—	—	
341	653	1011	611	„ *Lajosmajor	érk.	808	1108	548	905	—	—	—	—	—	849	710	„ Écska-Zsigmondfalva	érk.	652	—	—	—	—	—	—	—	—	
353	716	1022	622	„ Szárca	érk.	758	1058	528	855	—	—	—	—	—	931	740	„ Tomasoócz	érk.	626	—	—	—	—	—	—	—	—	
405	780	1033	633	„ érk. Szécsány (3. 4.)	ind.	746	1046	508	843	—	—	—	—	—	949	753	„ Torontál-Ozora	érk.	607	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	„ érk. Versecz (3.)	ind.	514	—	—	308	—	—	—	—	—	1014	812	„ érk. Antalfalva (5.)	ind.	545	—	—	—	—	—	—	—	—	
447	836	—	—	„ Számos (4.)	érk.	—	—	—	537	—	—	—	—	—	500	850	„ ind. Számos (5.)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
536	941	—	—	„ Antalfalva (5.) (Számoson át)	érk.	—	—	—	430	—	—	—	—	—	410	752	„ Alibunár (4.)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
538	953	—	—	„ Alibunár (4.)	érk.	—	—	—	419	—	—	—	—	—	309	559	„ Szécsány (4.)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
648	1145	—	—	„ Pancsova (2.) (Antalfalván, Számoson át) ind.	érk.	—	—	—	282	—	—	—	—	—	548	1018	„ N.-Becskek-Bpart (1.) (Szécsányon át)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	„ ind. Versecz (3.)	érk.	1039	—	856	—	—	—	—	—	—	548	1018	„ ind. Temesvár Jváros (6.) (Szécsányon át) érk.	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	„ ind. Alibunár (4.)	érk.	953	—	—	—	—	—	—	—	—	557	1041	„ ind. Antalfalva (5.)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
415	767	1043	643	„ ind. Szécsány (3. 4.)	érk.	731	1041	453	833	—	—	—	—	—	610	1059	„ Torontál-Vásárhely	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
483	820	1100	700	„ érk. Módos (6.)	ind.	712	1024	430	816	—	—	—	—	—	623	1117	„ Czepaja	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
682	—	—	—	„ érk. Temesvár-Józsefváros (6.)	ind.	—	—	—	614	—	—	—	—	—	*631	1129	„ Ferenczhalom	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	„ ind. Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.	—	—	—	900	—	—	—	—	—	643	1145	„ Torontál-Almás	érk.	*756	—	—	—	—	—	—	—	—	
440	—	—	—	„ ind. Módos (6.)	érk.	711	—	413	—	—	—	—	—	—	643	1145	„ érk. Pancsova	ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
449	—	—	—	„ Fény	érk.	701	—	401	—	—	—	—	—	—	1000	337	„ érk. Román-Petre	ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
500	—	—	—	„ Párdány	érk.	650	—	347	—	—	—	—	—	—	1000	500	„ Versecz (Román-Petrén át)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
512	—	—	—	„ Jánosföld	érk.	637	—	330	—	—	—	—	—	—	1030	330	„ Belgrád (hajóval)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
521	—	—	—	„ Q-Telek	érk.	627	—	317	—	—	—	—	—	—	—	—	„ érk. Zimony (hajóval)	ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
531	—	—	—	„ Öregfalva	érk.	617	—	305	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
541	—	—	—	„ Torontál-Ujvár	érk.	607	—	252	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
559	—	—	—	„ Csone	érk.	554	—	236	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
607	—	—	—	„ Kurjácska	érk.	541	—	218	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
614	—	—	—	„ Kécsa	érk.	534	—	210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
622	—	—	—	„ Klári	érk.	526	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
635	—	—	—	„ érk. Uj-Zsombolya (7.)	ind.	512	—	144	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
637	—	—	—	„ ind. Uj-Zsombolya (7.)	érk.	511	—	142	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
643	—	—	—	„ érk. Zsombolya (7.)	ind.	505	—	135	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	—	—	—	„ érk. Szeged	ind.	142	—	1146	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
125	—	—	—	„ Budapest-nyugati-pályaudvar	ind.	700	—	815	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
814	—	—	—	„ érk. Temesvár-Józsefváros	ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Oda.				Szécsány—Alibunár.				Vissza.							
Sz.-v.	V.-v.	Személy-vonat		4.		Személy-vonat		V.-v.	Sz.-v.	1.		Személy-vonat		V.-v.	Sz.-v.
302.	312.	I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály		I-III. osztály	
—	—	300	559	ind. Nagy-Becskek-Bégapart (1.)	érk.	1145	946	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	505	„ Zsombolya (1.)	érk.	—	957	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	„ Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.	122	900	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	514	„ ind. Versecz (3.)	érk.	—	856	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	410	752	„ ind. Szécsány (1. 3.)	érk.	1026	622	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	417	800	„ Csott (3.)	érk.	1020	615	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	423	806	„ *Bóka megállóhely	érk.	1014	607	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	436	824	„ Jarkovác	érk.	1002	552	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	447	836	„ érk. Számos (5.)	ind.	951	537	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	„ ind. Pancsova (2.) (Antalfalván át)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—												